

NOTA

van: het voorzitterschap

d.d.: 2 oktober 2003

Betreft: *IGC 2003*

- De minister van Buitenlandse Zaken van de Unie: belangrijkste punten

Het concept “minister van Buitenlandse Zaken”

1. Door de instelling van het ambt van minister van Buitenlandse Zaken van de Unie volgens het systeem van de persoon met “twee petten” worden de taken die nu worden uitgevoerd door de hoge vertegenwoordiger en de Commissaris voor externe betrekkingen in één hand gelegd. Algemeen wordt dit als een van de belangrijkste resultaten van de Conventie beschouwd. Het concept van een minister van Buitenlandse Zaken met “twee petten” is door geen enkele delegatie ter discussie gesteld.
2. Met de instelling van het ambt van minister van Buitenlandse Zaken wordt in de eerste plaats beoogd meer samenhang te brengen in de formulering en de uitvoering van het beleid van de Unie inzake externe betrekkingen. De effectiviteit ervan wordt bepaald door het concept van de persoon met “twee petten”. In de praktijk betekent dit dat de minister tegelijkertijd:
 - a) lid van de Commissie is, met specifieke verantwoordelijkheid voor de externe betrekkingen;
 - b) binnen de Raadsstructuur een autonome rol op het gebied van het GBVB speelt.
3. Deze combinatie is de sleutel voor het succes van de minister van Buitenlandse Zaken.
4. Er bestaat algemene en ruime politieke steun voor het brede concept van het ambt van minister van Buitenlandse Zaken. Over bepaalde bijzonderheden ligt overeenstemming verder weg.

5. De tekst van het ontwerp van constitutioneel verdrag bevat een aantal specifieke bepalingen waarover de delegaties meer duidelijkheid wensen of die door hen verschillend worden uitgelegd. Die bepalingen gaan over sommige aspecten van de status van de minister, de rol van de minister in het GBVB en zijn verantwoordelijkheden voor andere (niet-GBVB) aspecten van de externe betrekkingen.

Status van de minister

6. De delegaties zijn verdeeld over de uitlegging van de artikelen I-25, lid 3, I-26, lid 2, en I-27, lid 3. Volgens sommige delegaties is de minister van Buitenlandse Zaken lid van het college en valt hij daarom onder het toerbeurtsysteem op basis van gelijkheid voor de selectie van de Commissarissen. Derhalve zal hij steeds zijn stem kunnen uitbrengen in de Commissie, ongeacht het onderwerp dat aan de orde is. Andere delegaties daarentegen vinden dat de minister van Buitenlandse Zaken geen lid van het college is en daarom alleen stemrecht heeft voor onderwerpen die verband houden met externe betrekkingen.
7. Sommige delegaties vinden dat de minister van Buitenlandse Zaken als Commissaris valt onder de bepaling dat de Commissie moet aftreden als het Europees Parlement een motie van afkeuring betreffende de Commissie aanneemt (artikel I-25, lid 5). Andere zijn het daar niet mee eens, onder verwijzing naar de afzonderlijke voorschriften voor de beëindiging van het mandaat van de minister van Buitenlandse Zaken in artikel I-27, lid 1. Dit doet tevens de vraag rijzen of de regel dat een Commissaris verplicht is zijn ontslag in te dienen als de voorzitter van de Commissie hem daarom verzoekt (artikel I-26, lid 3), ook voor de minister moet gelden.

Rol van de minister: het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (met inbegrip van het GVDB)

8. Met betrekking tot het GBVB bevat het ontwerp van constitutioneel verdrag een reeks alomvattende en vrij duidelijke bepalingen over de taken van de minister. Die zijn gebaseerd op de huidige taken van de hoge vertegenwoordiger, maar omvatten tevens verscheidene belangrijke nieuwe bepalingen, zoals het formele (en, met uitzondering van de lidstaten, exclusieve) initiatiefrecht en het feit dat de minister de Raad Buitenlandse Zaken voorzigt. Op dit gebied handelt de minister onafhankelijk van de Commissie, aangezien de tekst duidelijk stelt dat hij voor het GBVB niet gebonden is door de Commissieprocedures (artikel I-27, lid 2). Enkele delegaties aanvaardden niet dat de minister de Raad Buitenlandse Zaken voorzigt, maar de overige GBVB-bepalingen worden duidelijk geacht en zijn door de bank genomen aanvaardbaar voor de delegaties.
9. De bepalingen over het GBVB volgens welke de minister niet gebonden is door de Commissieprocedures, zijn *a fortiori* van toepassing op het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (dat als een integrerend deel van het GBVB wordt aangemerkt).

Rol van de minister van Buitenlandse Zaken: de overige aspecten van de externe betrekkingen

10. De tekst bepaalt dat de minister belast is met de coördinatie van “de overige aspecten van het externe optreden van de Unie” (artikel I-27, lid 3). Er moet duidelijkheid worden geschapen over de wijze waarop de minister die coördinerende functie zou kunnen vervullen.